

Perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus

Sivistyslautakunta 27.05.2026 § 57
208/12.00.01.00/2026

Valmistelija: Sivistystoimen esihenkilö

Lailla perusopetuslain muuttamisesta (1369/2025) perusopetuslain 5 §:n 1 momenttiin on lisätty säännös perusopetuksessa järjestettävästä valmistavan opetuksen lisäopetuksesta. Uuden lisäopetuksen järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista. Lakimuutos tulee voimaan 1.8.2026.

Perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 2 momentin mukaan perusopetuksessa järjestettävä valmistavan opetuksen lisäopetus on tarkoitettu valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville oppilaille, joilla ei ole vielä riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä. Lisäopetus kohdentuu ulkomailla syntyneisiin ulkomaalaistaustaisiin oppilaisiin, joilla on valmistavasta opetuksesta siirtyessään kehittyvä alkeiskielitaito (A1-taso) suomen tai ruotsin kielessä. Lisäopetuksen tarve arvioidaan valmistavan opetuksen loppuvaiheessa, ja arvioinnin tekee valmistavan opetuksen opettaja yhteistyössä muiden oppilasta opettaneiden opettajien kanssa. Perusopetuslain 46 §:n 3 momentin mukaan lisäopetusta ei järjestetä oppilaalle, jonka velvollisuus suorittaa perusopetusta on päättynyt.

Lisäopetuksen piirissä oleva oppilas on perusopetuksen oppilas ja kuuluu perusopetuslain mukaisten oppilaan oikeuksien ja velvollisuuksien piiriin. Lisäopetusta järjestetään enintään yhden lukuvuoden ajan. Opetusta voidaan antaa samanaikais- tai yhteisopetuksena, pienemmässä opetusryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena perusopetuksen yhteydessä. Opetuksen järjestäjä päättää opetusjärjestelyistä.

Lailla opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (1370/2025) rahoituslakiin on lisätty säännökset perusopetuksessa järjestettävään valmistavan opetuksen lisäopetukseen myönnettävästä erillisestä rahoituslisästä. Rahoitus on 100-prosenttista valtionrahoitusta. Siirtymäaikana 1.8.–31.12.2026 ja vuonna 2027 rahoituksen myöntämisen edellytyksenä on, että opetuksen järjestäjä on tehnyt päätöksen lisäopetuksen järjestämisestä. Opetushallitus on lähettänyt opetuksen järjestäjille tätä koskevan kyselyn (Kysely opetuksen järjestäjille koskien perusopetuksessa järjestettävän valmistavan opetuksen lisäopetuksen järjestämistä siirtymäaikana vuosina 2026 ja 2027).

Opetushallitus on päivittänyt perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet (2015) sekä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2014) valmistavan opetuksen lisäopetuksen osalta (Opetushallituksen määräys OPH-92-2026).

Sonkajärven kunta järjestää perusopetukseen valmistavaa opetusta perusopetuslain 5 §:n 1 momentin nojalla. Valmistavan opetuksen lisäopetus on luonteva jatkumo valmistavalle opetukselle ja vahvistaa oppilaan yleisopetukseen siirtymistä.

Lisäopetuksen järjestäminen on perusteltua erityisesti niille oppilaille, joilla on vähän koulunkäyntitaustaa tai jotka ovat tulleet perusopetuksen piiriin sen loppuvaiheessa. Lisäopetuksen järjestämisestä ei aiheudu Sonkajärven kunnalle omarahoitusosuutta, sillä rahoitus on täysimääräistä valtionrahoitusta. Mahdolliset henkilöstövaikutukset ratkaistaan

tapauskohtaisesti opetuksen järjestämismuodon ja oppilasmäärän mukaan.

Lapsivaikutusten arviointi:

Päätöksen vaikutukset hyvinvointiin ovat myönteiset.

Päätöksen vaikutukset turvallisuuteen ovat myönteiset.

Päätöksen vaikutukset osallisuuteen ovat myönteiset.

Päätösesitys

Sivistystoimen esihenkilö

Sivistyslautakunta päättää, että:

1.Sonkajärven kunta järjestää perusopetuslain (1369/2025) 5 §:n 1 momentin mukaista perusopetuksessa järjestettävää valmistavan opetuksen lisäopetusta 1.8.2026 alkaen valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyville ulkomailla syntyneille ulkomaalaistaustaisille oppilaille, joilla ei ole riittävää peruskielitaitoa opetuskielessä.

2.Lisäopetusta järjestetään perusopetuksen yhteydessä enintään yhden lukuvuoden ajan samanaikaisopetuksena, pienemmässä opetusryhmässä tai henkilökohtaisena ohjauksena opetuksen järjestäjän harkinnan mukaan.

3.Sivistystoimen esihenkilö valtuutetaan ilmoittamaan lisäopetuksen järjestämisestä Opetushallitukselle.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Sivistyslautakunta yksimielisesti hyväksyi päätösesityksen.
